

Tribalen in India organiseren zich

'Jullie kennen onze situatie niet; alleen wijzelf kunnen haar veranderen.' Xavier Diaz, vakbondsleider en journalist in Jharkhand, een gebied in Centraal India, is jarenlang terughoudend geweest in het accepteren van morele steun uit het westen. Na het stakingsoproep van de tribale bevolking in het mijnstadje Gua in 1980 is daar verandering in gekomen. Diaz is door de tribalen gemachtigd hun woordvoerder te zijn.

Trommelmuziek is belangrijk voor de stammen in India, zowel tijdens feesten als in geval van onraad. foto: Henk Verbeek

Jharkhand is een bosrijk en onbegaanbaar gebied, waar Diaz vecht voor de tribalen. In Jharkhand, ongeveer vijf maal Nederland, leven zo'n 15 miljoen tribalen (een derde van het totale aantal in India) in uiterste armoede. Diaz noemt Jharkhand een 'kolonie binnen India'. Van oudsher leefden de tribalen er geïsoleerd en in evenwicht met de hen omringende natuur. Het kastestelsel kenden ze niet en de bosgronden waren gemeenschappelijk bezit. Bossen vormden als leverancier van brandstof, vruchten, bloemen, hars, honing, voedsel etc. dé levensbron voor de tribalen.

De laatste decennia staan deze zelfvoorzienende gemeenschappen onder grote druk van buitenaf. Ondernemers hebben het gemunt op hun bossen. Er wordt illegaal gekapt en er zijn zelfs wetten in de maak om de tribalen het eeuwenoude gebruiksrecht op hun bossen te ontnemen. De ondernemers en de overheid hebben zo mogelijk nog meer interesse in de erts en mineralen, waar Jharkhand zeer rijk aan is.

Midden in het Saranda-bos, het grootste eikenbos ter wereld, zijn 5000 tribalen al jaren bezig om de Meghattuburu ijzermijn (staatseigendom) bedrijfsklaar te maken. Mannen en vrouwen worden voor een habbekrats tewerk gesteld via koppelbazen, de 'contractors'. Op papier mogen de twee erkende koppelbazen elk 500 werknemers aantrekken. In de praktijk zijn er echter meer dan 5000 tribalen aangetrokken via tientallen (sub)contractors. De koppelbazen bekommeren zich niet om de wet. Het minimumloon wordt niet betaald; er wordt geen overurentoeslag gegeven; crèches, kantine, toiletten ontbreken; de vrouwen (alleen jonge vrouwen zonder kinderen worden aangenomen) worden vaak lastig gevallen; sociale en medische voor-

zieningen en verzekeringen ontbreken geheel en veiligheidsvoorschriften worden met een korreltje zout genomen. Eén dag ziekte kan je ontslag betekenen. Datzelfde geldt als je je mond opendoet.

Vakbonden

Diaz heeft zich het lot van deze totaal rechteloze contractarbeiders aangetrokken. Door de oprichting van onafhankelijke vakbonden te stimuleren (zelfs de linkse vakcentrales hebben zich nooit gewaagd aan het organiseren van de contractarbeiders) heeft hij de tribalen meer machtsmiddelen in handen gegeven. Succes is dan ook niet uitgebleven. In de 15 mijnen wisten de vakbonden de afgelopen paar jaar daadwerkelijke uitbetalingen van minimumloon en veiliger arbeidsomstandigheden af te dwingen. Onlangs hebben 11 contractarbeiders het Hoogste Gerechtshof een petitie aangeboden waarin een onderzoek gelast wordt naar de schrijnende omstandigheden in de Meghattuburu-staatsmijn.

De zelforganisatie van de tribalen is een proces van vallen en opstaan. In 1980 bijvoorbeeld, toen in het mijnstadje Gua een groot aantal tribalen in staking ging, brak de politie de staking door een demonstratie uiteen te schieten: ruim vijftig doden. 'Toen zijn we ons voor het eerst bewust geworden van wat solidariteit vanuit het buitenland kan betekenen. Steunbetuigingen, artikelen in de pers, protestbrieven en andere vormen van pressie van groepen in o.a. het buitenland hebben onze zaak internationaal meer bekendheid gegeven en hebben regering en mijnexploitanten tot de

Lees verder op pag. 29

restitutie op 20 oktober 1983. Nahmad wordt fraude ten bedrage van 5 miljoen pesos ten laste gelegd.

Fraudeverhaal

In maart 1983 richtte de weduwe van Cardenas, Amalia Solórzano, het verzoek aan Nahmad om een oude traditie te herstellen, namelijk om op de Dag van het Kind, altijd groots gevierd in Mexico, óók de Indiaanse kinderen van geschenken te voorzien. In samenwerking met het ministerie van onderwijs zou het INI geweven stof voor dekens kopen.

Tengevolge van schaarste en speculatie was er echter niet voldoende stof te krijgen op dat moment. Salomón Nahmad adviseerde contact met zijn broer, thuis in de textiel-industrie, op te nemen. Via de broer en de firma FARCA lukte het om op tijd voldoende stof — tegen de toen geldende prijzen — te krijgen. Later, ná de transactie, werden door andere handelshuizen, die indertijd de stoffen niet hadden kunnen leveren, veel lagere prijzen opgegeven dan de prijs die FARCA had bedongen. Door de enorme schommelingen, waaraan de Mexicaanse economie onderhevig is, is het een veel voorkomend verschijnsel dat de prijzen van bepaalde artikelen met de dag aan sterke veranderingen onderhevig zijn.

In ieder geval, de geruchten-machine was op gang: de directeur van het INI bevoordeelde zijn eigen broer en stak misschien zelf daarvan wel het een en ander in zijn zak. Een routine kas-controle bleek later een onderzoek te zijn naar frauduleuze handelingen. Er was een 'anonieme aanklacht' ingediend. Toen het Nahmad duidelijk was dat er bezwaar gemaakt werd, stelde hij alles in het werk om het opgegeven verschil in prijs terug te betalen om op die manier zichzelf en zijn broer van alle blaam te zuiveren. Hiermee bereikte hij het tegenovergestelde: men zag er een bevestiging in van de fraude.

Indiaanse steun

Nog op 15 oktober 1983, vijf dagen voor zijn arrestatie, betuigden veel Indiaanse organisaties hun steun aan Nahmad op een congres over indigenisme; een congres, waar Nahmad zelf niet mocht verschijnen. Op dat congres werd hij — van Indiaanse zijde — beschreven als 'een eerlijk persoon, met fouten, zoals ieder ander, maar zeker geen misdadiger, die er nu van hem wordt gemaakt'.

Maar niets hielp: op 20 oktober, terwijl hij op zijn kantoor bezig was een nadere afspraak over deze affaire te maken met de minister van onderwijs, werd hij door gewapende agenten gearresteerd. Pas bij die gelegenheid hoorde hij de exacte aanklacht. Zelfs op borgtocht mag hij niet worden vrijgelaten.

De fraude die hij zou hebben gepleegd omvat slechts 0,5 procent van het totale INI-budget en is een futiel probleem voor een organisatie met méér dan 100 regionale centra, waar de wezenlijke problemen ingewikkelder liggen dan deze affaire. Alles duidt er op dat er inderdaad sprake is van een hetze en samenzwering

tegen Nahmad, en tegen zijn politieke ideeën over medebeslissingsrecht voor de Indianen.

Deze arrestatie treft dan ook de inheemse volken zelf: de eerste stap die was gezet op de weg naar gelijkberechtiging wordt ongedaan gemaakt. De Indianen blijven, wat hun inkomen betreft, afhankelijk van het traditionele systeem van bevoogding door blanke bureaucraten, die erop uit zijn hun eigen baantje veilig te stellen.

Fons Eickholt

Vervolg van pagina 22: India

orde geroepen', aldus Diaz 'Sindsdien hechten we meer belang aan informatieuitwisseling met groepen in het westen. Jullie morele steun is voor ons, als zeer kwetsbare bonden, van grote betekenis!'

De vakbond van contractarbeiders in Meghathuburu is één van de tribale belangenorganisaties waar de Landelijke India Werkgroep (LIW) contacten mee heeft. De 'themagroep Tribalen' binnen de LIW werkt aan voorlichting over de problematiek van de tribalen, waarbij de ontbossingen en de gevolgen daarvan voor de tribalen en het milieu en de invloed van opkomende industrialisering in tribale gebieden centraal staan. Voorts gaat de themagroep in op verzoeken om actieve ondersteuning van de kant van tribale organisaties in India.

Voor meer informatie of voor deelname aan de themagroep kunt u contact opnemen met de Landelijke India Werkgroep, Voor-Clarenburg 10, 3511 JE Utrecht. Tel: 030-311094 (Twan Custers).